ELURIKKUS NÜRME HÜBRIID-PARGIS

Reelika Sinisalu, Tehniline spetsialist
Siim Paist, Hangete ja soojuse valdkonna juht

SUNLY TOODAB **ENERGIAT TARBIJATE VAJADUSEST LÄHTUDES**

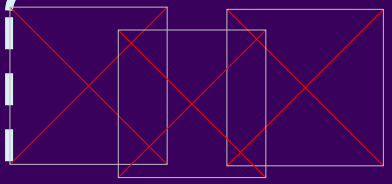
Hajutatud ja targalt juhitud taastuvenergia tootmine
Balti riikides ja Poolas

1 GW
Töös olev võimsus 2026. aasta lõpuks

~1 mldEUR
Kaasatud oma- ja võlakapital viimase viie aasta jooksul

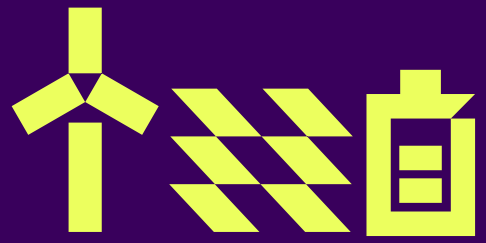
2030. aasta lõpuks

3 GW
Töös ja ehituses olev võimsus

Eesmärk: 50% tulude kindlus hübriidportfelli abil

MILLEGA SUNLY TEGELEB?

Energiaparkide arendus

Tuule- ja päikeseenergia
Akusalvestus

Elektrifitseerimine

Elektrimüük
Küttelahendused

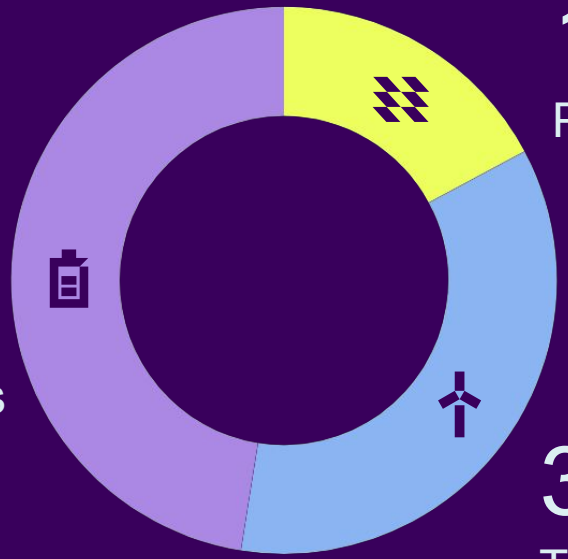
Kaupleme elektriturul

Klientide energiavarade nutikas juhtimine

Ühendame suurtarbijaid hübriidparkidega

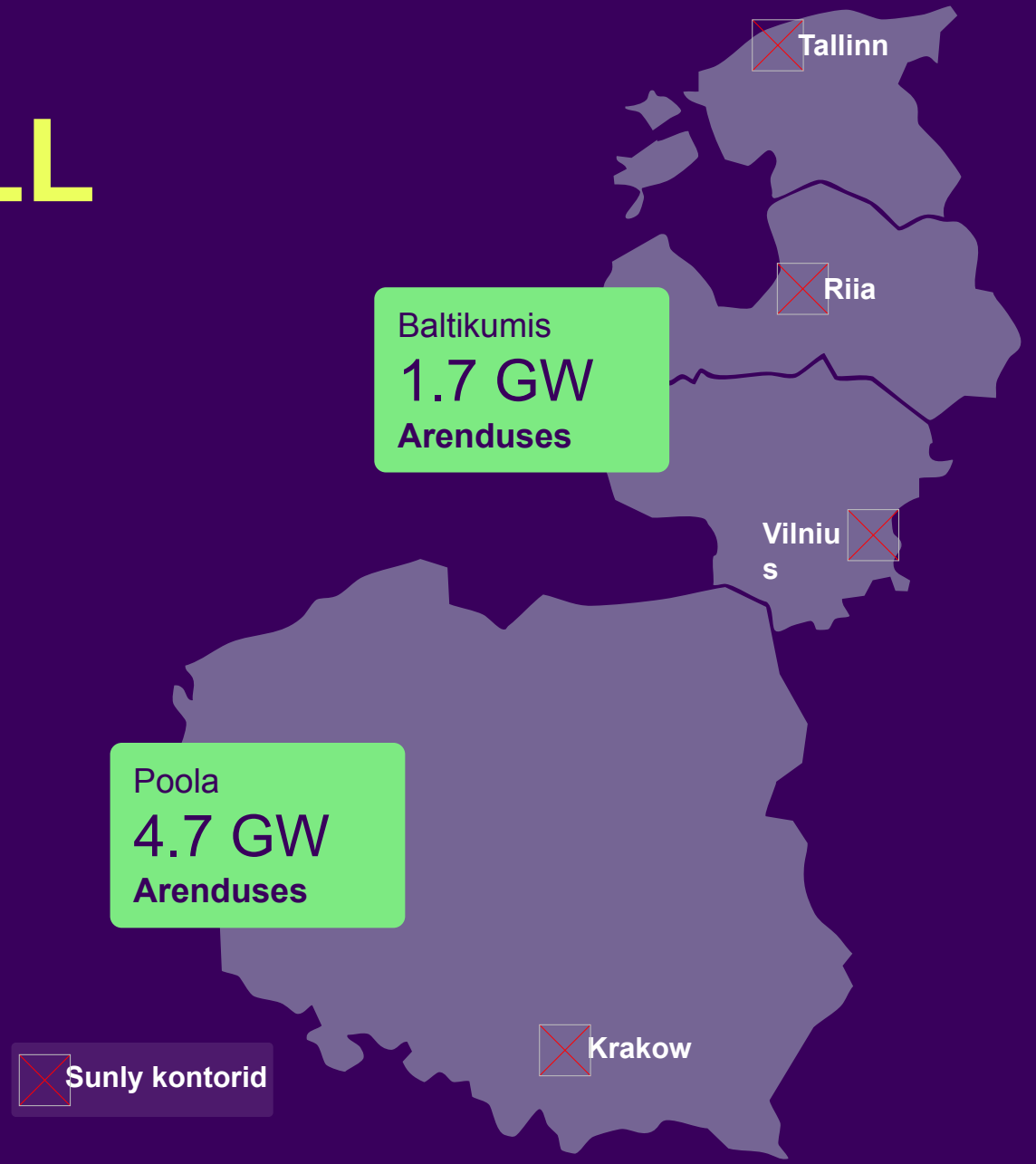
6.4 GW ARENDUSPORTFELL

17%
Päikeseenergia

48%
Akusalvestus

35%
Tuuleenergia

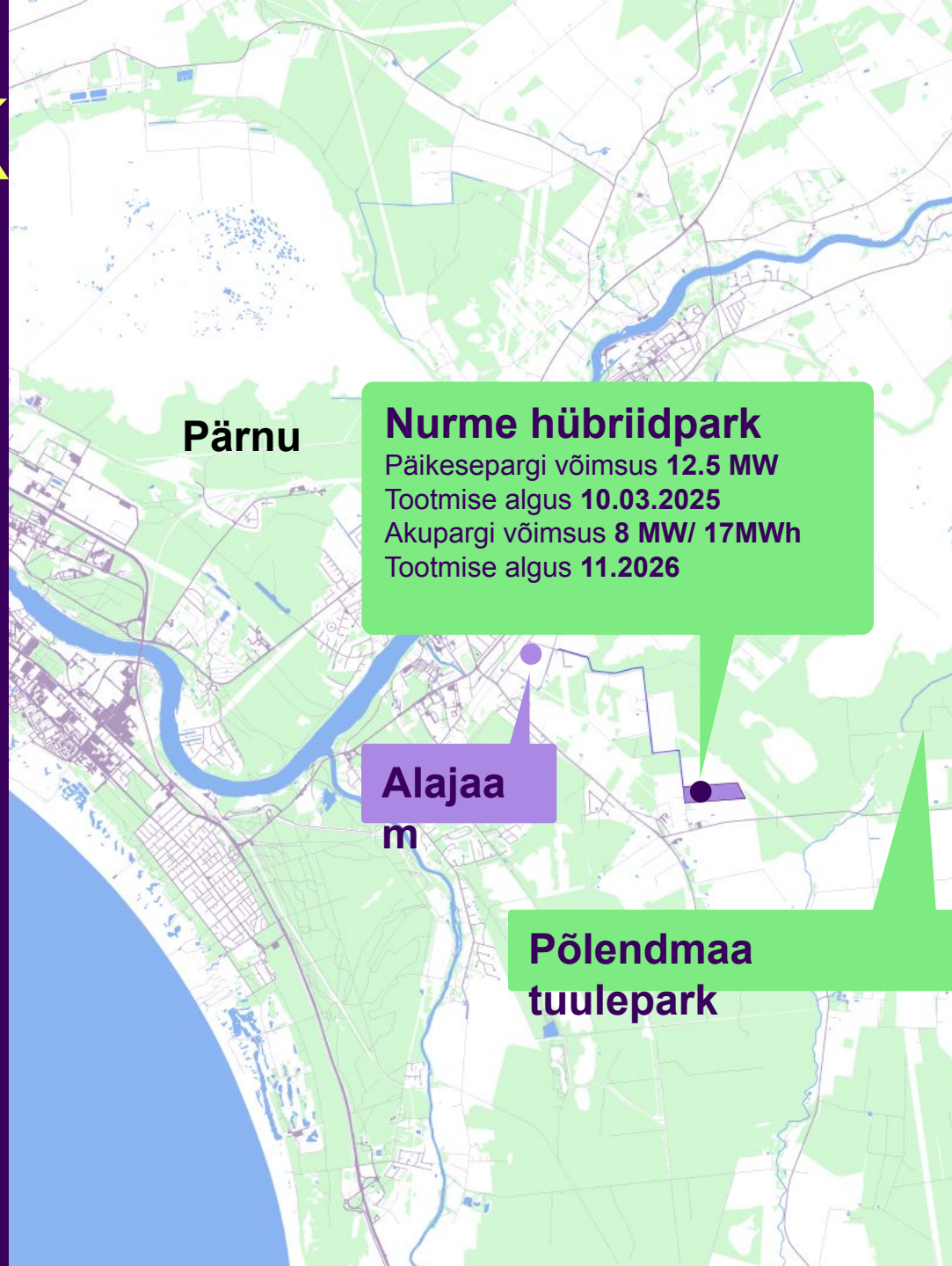

NURME HÜBRIIDPARK

12.5 MW
päikesepaneele

8 MW/17MWh
salvesti võimsus ja mahtuvus

42 MW
Tuulepargi võimsus

Rohkem elu päikesepargis

Eesmärk

Kas päikeseparki on võimalik rajada endisele võsastunud põllumaale nii, et suudetakse säilitada olemasolevaid loodusväärtusi kinnistul ja luua sinna ka uusi elupaiku?

Lahendus

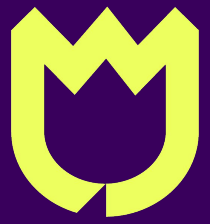
Koostöös **Eestimaa Looduse Fondi** ja **Tartu Ülikooli ekspertidega** asusime otsima lahendusi olemasoleva säilitamiseks ja lõime Nurme hübriidpargi elurikkust toetavaid elupaiku.

Nurme kui näidisprojekt

Rohkem elu päikesepargis

Säilitasime olemasolevaid loodusväärtusi ning lõime uusi elu-, toitumis- ja varjepaiku.

Lahendused kohalike olude järgi

Lähtusime endise põllumaa, niiske pinnase ja drenaaži võimalustest.

Kogemus järgmisteks projektideks

Katsetasime koos ELFi ja TÜga, kuidas säilitada ja luua elurikkust pargi ehituse, ohutuse ja hooldusega.

Elurikkuse projekti ajajoon

2023
Koostöö algus

Koostöö käivitamine ja loodusväärtuste esmane kaardistamine.

2024
Lahenduste kavandamine

Elurikkuse kava ja sobivate lahenduste valimine.

2025
Läbirääkimised ja ettevalmistused

Tööde ja tehniliste lahenduste kokkuleppimine.

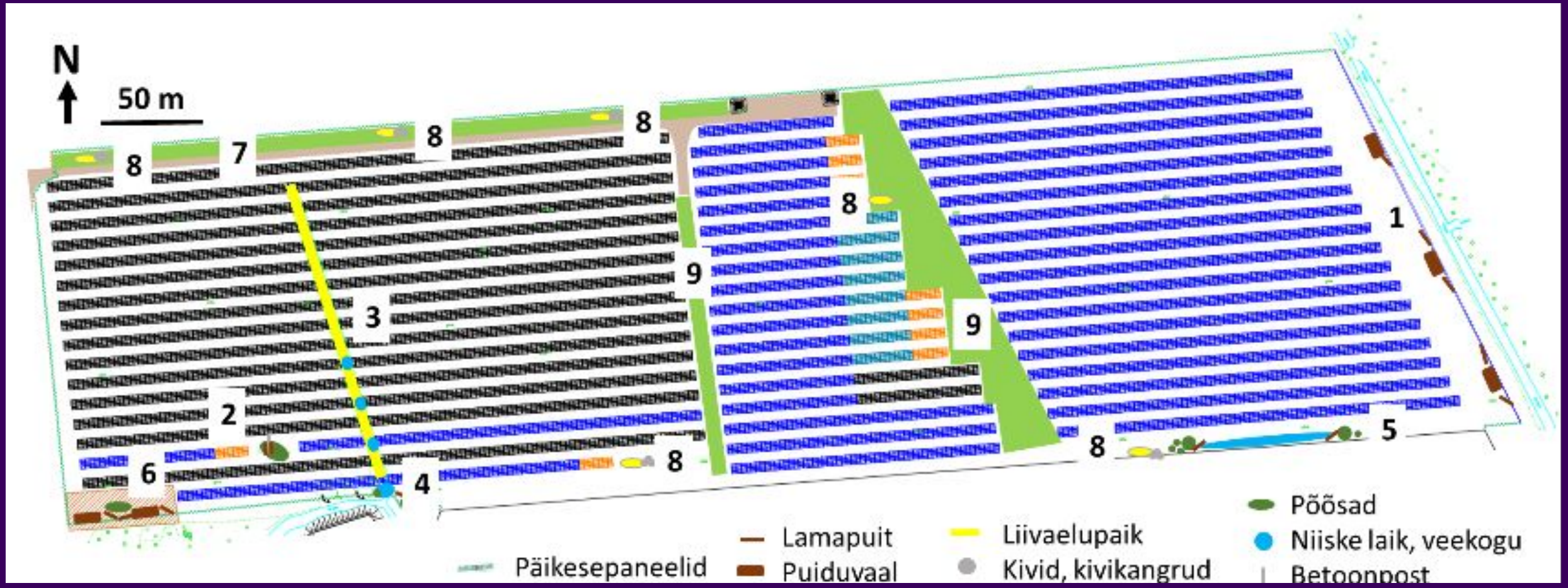
2026
Elupaigad, talgud ja raport

Enamik elupaikade rajamine, ühised talgud ja projekti raport.

2027
Niidutaimede külv

Külvilaikude rajamine ja kohaliku liigirikka seemnesegu külv kevadel.

Nurme hübriidpargi skeem

Nurme kui näidisprojekt

KÕIGEPEALT HOIDSIME OLEMASOLEVAT

Kohandasime paneelide paigutust, et säilitada puude ja põõsastega põllusaar.

Säilitasime kinnistu nurgas puistu koos kuivenduskraaviga.

Lõime uusi elupaiku kohalike materjalide ja looduslike võimaluste abil.

Olemasolevat elupaika on tulemuslikum säilitada kui hiljem uuesti luua.

MIDA PARKI JUURDE LÕIME?

5 mesilasliivikut

↓

Pesapaigad erakmesilastele

4 kivikangrut

↓

Varje- ja talvitumispaigad

3 kudemislompi

↓

Sigimispaigad kahepaiksetele

Lamatüved ja oksavaalud

↓

Elupaigad ja varjepaigad eri liikidele

Koostöö jõudis praktikasse

- ELF ja eksperdid aitasid valida kohapeale sobivad lahendused.
- Sunly panustas arendamise, ehituse ja hoolduse praktilise vaatega.
- Suuremad tööd tegi kohalik töövõtja (nt lompide kaeved, oksade ja kivide kohalevedu).
- Sunly ja ELFi ja Tartu Ülikooli töötajad ning teised huvilised lõid elupaiku ühistel talgutel.

AJ2
0.8 kV JS I
0.8 kV JS II

Mida see arendajale annab?

- **Rohkem elu elektritootmisjaamas**
  - Säilitame loodusväärtusi ja loome uusi elupaiku.
- **Inimeste kaasamine**
  - Talgud ühendavad töötajaid ja partnereid ning avavad ukse kogukonnale.
- **Konkreetsed tegevused ESG töös**
  - Koostöö ja keskkonnategevused, mille mõju saab hinnata.
- **Uus kogemus**
  - Õpime lahendama elurikkuse, ehituse ja hoolduse küsimusi koostöös ekspertidega.

Kõik ei läinud esialgse plaani järgi

- **Tegelikkus versus joonised -** drenaaž piiras istutuskohtade valikut.
- **Ilm** - märg pinnas lükkas osa töid ja külvi edasi.
- **Tunne oma naabreid -** kohalike niiduseemnete leidmine võttis aega.
- Idee versus reaalsus - hooldus vajab sobivat tehnikat ja kokkuleppeid.

Elurikkuse lahendused ja hooldus vajavad varajast planeerimist.

Edasised tegevused

Sunly:

- Niidutaimede külv ja talgud koos partneritega 2027. aasta kevadel.
- Elurikkust toetav niitmine ja niite kogumine.
- Rajatud elupaikade säilitamine ja hooldus.

Koostöös ELFi ja Tartu Ülikooliga:

- Seire korraldamine lahenduste mõju hindamiseks.

Tegevus- ja hoolduskava ulatub 2027. aasta lõpuni.

Mida Nurmest kaasa võtame?

- Kaasa eksperdid võimalikult varajases etapis.
- Võimalusel säilita olemasolevad väärtused ja lähtu kohalikest oludest.
- Tee korralik plaan- nii rajamine, hooldus kui seire vajavad ühist plaani.
- Jaga kogemusi, et edasistes projektides teha teadlikumaid valikuid.

Nurme annab kogemuse, kuidas luua päikesepargis ruumi elurikkusele.

Nurme hübriidpargi külastus
10. novembril

Tutvume elurikkuse lahendustega kohapeal.
Kirjapanek lõunapausi ajal!

Aitäh kuulamast!

